

Tsunami . Tiu japana vorto estas nun mondkonata . En esperanto : cunamo (Kiu asertis, ke E° estas nur eùropa lingvo ?) . Difino en PIV : altega marondiĝo, kaŭzata de sismo aŭ de submara erupcio, kaj povanta fari terurajn difektojn ĉe la marbordo . Cunamo trafis kaj plagis jarfine parton de Azio (ankaŭ de Afriko) kaj forprenis preskaŭ 200 000 vivojn, de loĝantoj kaj turistoj . Teruraj bildoj ne estos forgesataj . Tiu natura katastrofo ne estos malfeliĉe la lasta . Malfacilas antaŭvidi tertremojn aŭ la moviĝojn sub la terĝloba krusto .

Granda solidareco manifestiĝis tra la mondo . Ĉu pozitiva aspekto de la tutmondiĝo ? Ne estas tro malfrue por kontribui kaj montri nian subtenon *.

Rekordoj . Jarfine estis inaŭgurita en Tajvano la plej alta turo en la mondo (pli ol 500 metrojn alta)...en regiono, kie mankas nek tertremoj nek tajfunoj . Ĉu nova Babelturo ? Ĉu al homo daŭre mankas humileco ? En nia regiono estas nun konstruata (finmuntata) la plej peza aviadilo, kiu transportos inter 500 kaj 800 pasaĝerojn . Sondilo nune esploras sateliton de Saturno . Kion pensus Jules Verne (parenteze, li favoris esperanton), kiu mortis antaŭ cent jaroj ?

Dume, sur la tero restas problemoj por komuniki, kiel en Eùropo, aŭ simple por pluvi, kiel en la parto de Azio trafita de cunamo .

J.H.

* *AUI : Action d'urgence internationale (Internacia urĝa agado), neregistara organizaĵo, aktivas en Srilanko por flegi homojn kaj akompani la trafitajn familiojn, helpi por la reinstalado de trinkakva dukto . Tiu asocio, kiu sidejas en Montpellier (la prezidanto, Christian Herbette, estas aktiva esperantisto, kunorganizanto de la staĝo de Vias), konsistas el reto de pli ol 150 regulaj membroj kaj 115 volontuloj pretaj por ekiri, kompetentaj pri savado, malobstrukcadoj, sukurismo, rekonstruado, preventaj agadoj . Adreso : Les Terrasses de Montcalm 1401, Rue de Fontcouverte 34070Montpellier Tel : 0467270609, ĉekoj aŭ ĝiriloj al pĉk 3000 70J Montpellier aui-ong@tiscali.fr www.aui-ong.org*

SFS : « Sudfrancia Stelo »

Alvenis la tempo renovigi vian abonon . La nova tarifo estas 7 Eùroj . Bonvolu pagi al la kasisto de via grupo aŭ, se vi ne estas membro de grupo, sendi vian ĉekon al nia kasistino Lucette Négron 40, Chemin des Amandiers 34400 Lunel . Ĉeko je la nomo de : Fédération d'espéranto du Languedoc-Roussillon (CCP/pĉk 956-28P Montpellier) . Anticipan dankon pro la respekto de tiu rekomendo, kiu evitos al nia sindonema kasistino ricevi ĝirojn sen indiko de la nomo de la paginto.

*****

Boulogne-sur-mer : Centjariĝo de la 1a Universala Kongreso de Esperanto (25-30 III 2005)

Komuna aranĝo de Markola kongreso + Sat-Amikaro + Esperanto-France + Francaj Fervojistoj ; 520 aliĝintoj el 20 landoj (inter ili 402 ge-Francoj) . Pro limigita nombro da sidlokoj en la urba teatro, kaj samdataj okazantaĵoj, kio limigas la nombron da hotelĉambroj kaj loĝeblecoj, ne plu eblas aliĝi . Pluraj federacianoj aliĝis kaj certe raportos . Informoj troveblas rete ĉe Boulogne2005.com

Boulogne2005
esperanto

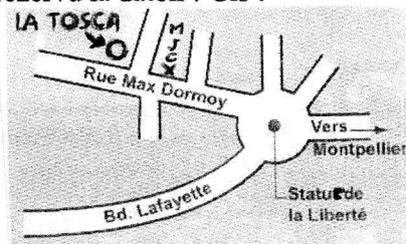
1905 - 2005 100 jaroj de renaskiĝoj

*****

Federacia Kongreso en Lunel sabaton, la 9an de aprilo

Loko : MJC, 173 Rue Max Dormoy

Ĉar mankas tempo por tajpi SFS post la nacia kongreso (en Boulogne) kaj antaŭ nia regiona kunveno, endas jam anonci detalojn . Ni kunvenos inter la 10a kaj 17a horoj . Proponoj por la programo posttagmeze estas bonvenaj . Nia amiko Georges Gonthier jam rezervis salonon en la MJC kaj proponas tagmanĝon en la apuda restoracio « La Tosca », 241 Rue Max Dormoy . Vidu la menuon je 15^E sur paĝo 3. Bonvolu vin anonci al nia kasistino (adreso supre kaj telefono (vespere) 0467 71 05 79) laŭeble antaŭ la 4a de aprilo . Jam rezervu la daton ! Ĝis !

MENU A 15€

Kir

***

Buffet d'hors d'œuvres

***

Cuisse de pintadeau forestière

Ou

Filet de loup sauce crevettes

***

Assortiment de légumes

***

Gâteau melba

Vins costière de Nîmes en pichet
Café

LA TOSCA

RESTAURANT PIZZERIA

Rue Max Dormoy à Lunel

vous invite le **samedi 9 avril**au repas du congrès fédéral d'Espéranto
avec le menu ci-joint .

Réservation recommandée (voir p.2) .

Jarfina pikniko : La grupo de Béziers kutimas organizi piknikon jarfine (komprenu : en junio) antaŭ la somerferioj . Estis jam proponite organizi ion komunan inter Béziers kaj Montpellier . Gilbert Santos prizorgis la aferon kaj trovis tre taŭgan lokon (ferme-auberge) sed ne certas, ke ĝi funkcios tiam . Gilbert proponas do pikniki denove ĉe li (kaj Marie-Thérèse) en Campagnan (proksime de Montagnac), **dimanĉon, la 19an de junio** . Ĉiu alportu sian piknikon; Gilbert garantias, ke ne mankos la loka muskatvino por la aperitivo . La anonco venas iom frue, tuteprave, sed estas bone jam rezervi kelkajn datojn por 2005 kaj agrable revii pri la suno, ĉiam la ekŝtera temperaturo estas malalta. . .

2005 : Kie kaj kiam ?

En Esperantio... ĉiam okazas io. Jen kelkaj ekzemploj, kiuj eble instigos vin partopreni. Aperas nur kelkaj eblecoj. Pri la kompleta kalendaro, konsulti revuojn aŭ la reton . Ne aperas la kutimaj kursejoj (Greziljono, Kvinpetalo en Boursesse, ktp) .

En Februaro kutime ne okazas multe . Tamen en Arjeŝaj Pireneoj, en la vilaĝo Montferrier, piede de Montségur, disvolviĝos la 13a **koruso-staĝo** en esperanto kun folk-muzikaj interŝanĝoj . Datoj : de la 6a ĝis 13a de februaro . La korusan laboron ĉefgvidos juna dana korusestro Jesper Jacobsen, helpata por partaj trejnadaj de pluraj aliaj korusestroj . En la programo plurvoĉaj kantoj el diversaj tempoj kaj teritorioj . Ĉiutage 5 horoj da trejnado . Krome vizitoj, ekskursoj, vesperoj . Por komencantoj E – kurso . Aliĝilo ĉe SFS ; kontaktadreso Jorgos 11420 Lafage 0468605417 jorgos@tiscali.fr

En Marto Katalunoj invitas nin al „Kapeguja renkontiĝo“ en Mataró (norde de Barcelono) de la 4a ĝis la 6a de marto . Loko : gastejo Can Soleret de Mataró, adreso Torrent de les Piques 52 . Informilo havebla de SFS aŭ aliĝo rete al f.macip@esperanto-ct.org (telefone 00 34 525 45 93 73) . La invitilo klarigas : “Ni celas renkontiĝi kun kiel eble plej multaj esperantistoj kaj kunigi la novajn esperanto-lernantojn kie ni povos, interkonatiĝi, lerni aŭ plibonigi la lingvon ludante, partopreni intensivan kurson, koni la plej interesajn iniciatojn de la esperanto-movado : aranĝojn, eldonaĵojn, diskojn..., drinki (NDLR : ĉu vere ?), kanti, festumi kaj diboĉi esperante . Ĉia propono estos bonvena” .

Pli solena certe estos la centjariĝo de la unua universala kongreso en **Boulogne-sur-mer (de la 25a ĝis la 30a de marto)** -vidu sur la paĝo dua- en ĉeesto de pluraj francaj asocioj kaj pli ol 500 geesperantistoj el dudek landoj .

En Aprilo ni kunvenos en Lunel, oriente de Montpellier, la **9an de aprilo**, kadre de nia jara federacia kongreso . Ne mankos aranĝoj eksterlande, ekzemple en Germanio (printempa renkontiĝo) aŭ Italio por gejunuloj .

En Majo la grupo de Béziers organizos sian 22an **staĝon de la 18a ĝis la 25a de majo**, verŝajne en Batipaume kiel pli frue, anstataŭ en Vias . Tiu staĝo estas nun referenco kaj proponas plurajn nivelojn . Informoj : CBE 9, Rue Georges Picot 34500 Béziers Tel 04 67 31 13 18 kaj 04 67 38 03 52 chrizo@worldonline.fr kaj yarep@wanadoo.fr

En Junio ni rendezuos **dimanĉon la 19an** en Campagnan (34) por komuna pikniko . Bona etoso kaj bela suno garantiataj !

...kaj pri Julio (UK en Litovio) kaj Aŭgusto (Internacia semajno en Sète) vi legos en la venonta numero . Ĝis !

Busvojaĝo al Vilno (Vilnius/Litovio)

La projekto iom post iom progresas . Informpetoj venis de diversaj partoj de Francio, eĉ de norda Francio kaj Bretonio, iuj nur en januaro...ĉar la informado progresas malrapide kaj homoj planas siajn feriojn ekde januaro kaj ne pli frue . Pro tio necesos atendi ĝis la fino de februaro por findecidi kaj intertempe la informpetintoj ricevos aliĝilon por kompletigi kaj peton de parta pago . Tiel eblas kalkuli kiom da homoj vere interesiĝas . Bedaŭrinde mankas informpetoj de niaj najbaroj, « Midi Pyrénées » kaj Katalunio, kvankam la vojaĝo estas speciale por la homoj, kiuj loĝas en la sudo . Ne estas tro malfrue por aliĝi, post februaro estos tro malfrue !

Fédération

Languedoc Roussillon

Un Voyage en bus au prochain congrès de Vilnius 2005 :
précisons que ce voyage, proposé par la fédé ci-dessus dans *Okazas n°82*, se déroulera suivant l'axe Béziers, Avignon, Lyon, Dijon, Mulhouse. Le total nuitées + visites + transport (*trajet en 4 jours*) sera inférieur au prix d'un charter. S'ajoutent les repas (formule libre en cafétérias) et bien sûr l'adhésion et le séjour à Vilnius. (*Inf. Jean Henin, route de Montcayroux, 48500 La Canourgue*)
Infos par tél.: 04 66 32 86 36, ou par mél: jean.henin@wanadoo.fr

Lastminute !

*Malavantaĝo fariĝas foje avantaĝo . SFS malfruas sed alportos al vi tre interesan novaĵon . Ni ĵus estis informitaj pri nova vizito de "Gražina" al nia regiono . Gražina Opulskiene, el Litovio, jam vizitis nian regionon, precize Béziers, komence de 2004 kaj ŝi turneis en Francio kun granda sukceso . Ŝi konsentis reveni por nova turneo de la 26a de februaro ĝis la 19a de marto sed ĉifoje ŝi vizitos nur 9 aŭ dek grupojn, kiuj, ŝi ne povis viziti lastfoje, inter kiuj tiun de **Montpellier (la 1an kaj 2an de marto)** .*

Gražina estas 46jaraĝa, ĉarma, entuziasma kaj entuziasmiga esperantistino . Ŝi perfekte regas la lingvon, kiun ŝi instruas en gimnazio, kaj modele prononcas ĝin . Ŝi prezentos sian landon, kiu gastigos la Universalan Kongreson ĉijare en julio, kaj ĝian rilaton al la Eŭropa Komunumo kaj respondos eventualajn demandojn .

Ne estas konata la programo de la du tagoj, nek kiam/kie Gražina prelegos . Informoj haveblas de la prezidantino de la grupo, Annick Tora, tel. 04 67 69 11 32. Ne mistrafu tiun interesan viziton !

Alia lastminuta informo : KD (CD Rom) de prezento de Esperanto, fare de Jefe, estas preta . Ni havos la okazon prezenti ĝin en Lunel (federacia kongreso de la 9a de aprilo) . La federacio mendis kvanton, fakte centon, pro la interesa enhavo kaj la simbola prezo (po 1[€]) .

Tiu KD taŭgas por gejunuloj, gestudentoj, komercantoj, eĉ por progresantoj kaj certe vi ne hezitos aĉeti kelkajn . Ĝi certe estas pli trafa por iu publiko ol simpla prospekto, kiu kostas pli multe .

Kompreneble, ni evitu kopiadon, se ni deziras, ke JEFO kaj UFE efektivigu aliajn projektojn . Ankaŭ pretiĝas serio de 12 paneloj por ekspozicioj . Nia federacio faris kelkajn komentojn por plibonigi la submetitajn provojn . En Lunel ni decidis pri aĉeto de la serio .

*****

Lastlastminuta informo (espereble la lasta)

Ni ĵus eksciis, ke ankaŭ en marto disvolviĝos dum tri semajnoj la turneo de alia preleganto, Sro Madis Linnamägi el Estonio, eksinstruisto kaj lernejestro . Li prezentos la diversajn aspektojn de sia lando historie, ekonomie, turisme . Akceptos lin la urboj, kiuj ne akceptis lin en 2003 kaj kiuj ne akceptos Gražina, do eble Béziers kandidatos . En Marto eble estos la festivalo de la baltaj landoj en nia federacio ! Por informoj pri eventuala vizito en Béziers, bonvolu rilati kun la prezidantino de la grupo, Suzanne Authier : 04 67 31 13 18 .

Kastelo Grezijono / Château de Grésillon 49150 Baugé Tel : 02 41 89 10 34

grezijono.kastelo@free.fr gresillon.org

Internacia infan-semajno disvolvigos tie de la 23a ĝis la 30a de aprilo 2005 . Tiu arango celas infanojn 7/17jarajn, kiuj parolas aŭ eklernas esperanton . Pri la kastelo kaj la staĝprogramo konsulti la indikatan ttt-ejon . Normala prezo por infano aŭ plenkreskulo : 130 E . Informas la organizantino Elisabeth Barbay 25, allée Gabriel Fauré 93140 Bondy eliz.babay@wanadoo.fr Telefono : 02 41 89 10 34

La kulturdomo proponas kursojn diversgradajn, prelegojn diverstemajn, distraĵojn diversspecajn kaj ekskursojn en bela regiono . La kompleta programo estas havebla je la adreso indikata aŭ ĉe SFS . Someraj staĝoj en julio (2-9, 9-16, 16-23, 23-30) kaj aŭgusto (30/7-6/8, 6-13, 13-20) kaj ripoza semajno 20-27/8 . Ĉambroj por 1, 2, 3, 4 personoj aŭ dormejo; ebleco tendumi .

LIRE en espéranto

Une langue s'entretient par une pratique régulière . Peut-être avez-vous l'occasion de consulter « la toile » chaque jour, d'échanger des courriers fréquents avec des amis à l'étranger, d'emprunter des livres et revues au groupe d'espéranto de votre ville ou à des gesamideanoj . Il existe aussi toute une variété de revues auxquelles on peut s'abonner et qui vous sont livrées à domicile . En voici une liste incomplète, abonnables par Esperanto-France . Certaines peuvent être commandées directement . Par exemple, « Monato », revue mensuelle sur tous les sujets d'actualité et non pas sur le mouvement espérantiste, peut être commandé à Flandra E°-ligo, Frankrijklei 140,B 2000 Antwerpen (Belgio),tel 00 32 3234 3400,fax 00 32 3233 5433 monato@fel.esperanto.be (abonnement possible pour 3 ans –par carte de crédit- ou même 5ans, avec 10% de réduction !) . Bonne lecture ! Un abonnement pour un ami à l'étranger peut être aussi une excellente idée à l'heure des vœux et des cadeaux...

Nom de la revue	Nombre par an	Tarif
• Esperanto (revue de UEA)	11 n°	35€
• Fonto (revue littéraire)	12 n°	30€
• Heroldo de Esperanto	17 n°	32€
• Juna Amiko (revue interscolaire)	3 n°	14€
• Komencanto (international, de Russie)	6 n°	15€
• Kontakto (revue éditée par TEJO)	6 n°	21€
• La Domo (revue des professions et services)	4 n°	5€
• La Kancerkliniko (politique, culture, etc.)	5 n°	22€
• La Ondo de Esperanto et son supplément littéraire (Russie)	11 n°	
- voie terrestre		27€
- voie aérienne		32€
• Le Monde de l'Espéranto (bilingue)	6 n°	30€
• Le Travailleur espérantiste	6 n°	20€
• Literatura Foiro	6 n°	30€
• Litova Stelo : voie terrestre	6 n°	14€
- voie aérienne		20€
• Monato (magazine international) voie terrestre	11 n°	44€
- voie aérienne		50€
- La Jaro (agenda édité par Monato) l'exemplaire	1 n°	5€
• Ret-info (informations par courriel)	10-12 par semaine	21€
• Rok'Gazet' (musique) 1 numéro/an	pour 3 n°	16€
• Verda Lupeo/Fenikso (philatélie)	3 n°	17€
	Total :	

Bulletin d'abonnement

Prénom :

Nom :

Adresse :

Code postal :

Tel :

Adresse électronique :

Ville :

Esperanto
France

Esperanto-France, 4bis rue de la Cerisale, FR-75004 PARIS
Tél : 01 42 78 68 86 • Fax : 01 42 78 08 47 • info@esperanto-france.org

Franca Esperanto-Instituto :

Ĝi estas komuna al Esperanto-France kaj Sat-Amikaro . Ĝi responsas pri la organizado de ekzamenoj de E° en Francio kaj la disdono de diplomoj, ankaŭ pri la eventuala kontrolo de manuskriptoj . La nova skipo, elektita ĝis 2007, celas akceli la instruadon de E° kaj provizi la kursgvidantojn per taŭgaj informoj pri ekzamenoj . Serge Sire prizorgas la TTTejon : fei.chez.tiscali.fr ; oni sendu al li informojn pri staĝoj, semajnfinaĵoj, datoj de ekzamenoj . Informu ankaŭ la sekretarion Renée Triolle, Bello Bauco, Chemin de la Civade Verde 13600 La Ciotat, aŭ urĝkaze triolle.renee@wanadoo.fr . Koncerne la ekzamenojn, sin turni al la direktoro de la ekzamenoj Gaston Riste 57, avenue de St-Donat 26100 Romans, tel 04 75 02 61 07 aŭ gaston.riste@laposte.net

***

VIVO DE LA GRUPOJ

BEZIERS :

Venontaj kunvenoj la 8an de januaro, la 12an de februaro (ĝenerala kunveno), 12an de marto, 9an de aprilo (ndlr : la 9an de aprilo okazos la federacia kongreso en Lunel, decidita en Béziers pli frue !), kiel kutime en MVA (Maison de la Vie Associative) je 14h30 akurate : ĉar la tagoj estas mallongaj, ni volas rehejmiĝi antaŭ la nokto . *Feliĉan Novjaron al ĉiuj !*

*****

CBE (Cercle Biterrois d'Espéranto) festis Zamenhof

La 11an de decembro, kiel kutime, CBE festis la datrevenon de la naskiĝo de Zamenhof . Geamikoj de Montpellier, Perpignan, Toulouse partoprenis en ĝi . La prezidanto de la federacio Langvedoko-Rusiljono, Jean Hénin, venis kun sia ĉarma edzino de Lozère . Tiu jaro estis pli grava, ĉar la grupo festis sian 40an fondiĝdaton .

Jam de kelkaj tagoj, membroj de la grupo, same kiel laboremaj abeloj, preparis aktive la matenan kaj posttagmezan kunvenon .

Matene, Suzanne Authier, prezidantino de la grupo jam de multaj jaroj, pro tio rememorigis la riĉan aventuron de CBE, kiu grandiĝis pli kaj pli : 3 membroj komence, pli ol 30 nun . Multaj de la unuaj biteranaj geesperantistoj forpasis sed Fernande, Jean-Pierre kaj Suzanne daŭrigis ĉiam, kun samideanoj prepari staĝojn, kunvenojn kun eksterlandanoj, festojn, kaj partopreni en la vivo de la federacio .

Fernande Terral, nia poetino, rakontis sprite anekdoton eltiritan de la Sat-kongreso, kiu okazis en 1970 en Béziers mem . Jean-Pierre prezentis la staĝon, kiu okazos de la 18a ĝis la 25a de majo, verŝajne en Batipaume en Agde . Jean Hénin klarigis pri vojaĝo organizota okaze de la internacia kongreso en Vilnius . La aperitivo kaj manĝaĵo plaĉis al ĉiuj, speciale « tabuleo », preparita de Marie-France laŭ la vera libana recepto . Posttagmeze okazis la distra parto . JiPe tre gaje prezentis la diversajn distraĵojn . Muziko, skeĉoj, rakontoj, poemoj, kantoj disvolviĝis majstre . Neniu trovis tempon dormi sed ĉiuj multe kaj ofte ridis . Evidente, la geaktoroj, kelkfoje (multfoje laŭ JiPe) ne bone lokigis la akcenton . La enscenigisto JiPe, ne kontenta, skuis la kapon kaj fulmotondris en sia aparta loketo (*tiu, kiu faras nenion, neniam eraras*). Nia amatora ensemblo : Geneviève, flutistino, kaj Line, mandolinistino, ludis kuraĝe kaj simpatie . La publiko afable aplaudis, forte, kaj gratulis la sindonemajn aktorojn de CBE, kiuj preparis la kunvenon . Post la disiĝo de niaj gastoj, ni jam pripensis, kion ni faru, por ke, en 2005, nia festo estu pli alloga, kion ni faru, por ke, ĉiam en 2005, nia staĝo estu pli interesa . La projektoj ne mankas...sed... « Esperanto = laboro = plezuro » .

Line Maurel kaj JiPe

Ndlr : Ni dankas kaj gratulas denove la CBE, ne nur pro la organizado de tiu agrabla tago, sed pro la loka agado, ekzemple la staĝo en Vias, ĉijare denove en Batipaume, entute jam de pli ol 20 jaroj !

El ilia sindonema agado profitas ĉiuj esperantistoj de la regiono, eĉ de aliaj regionoj . Niaflanke ni kuraĝigu ilin per partopreno en iliaj aranĝoj ! Ĉi-poste vi trovos la plej freŝajn informojn pri la staĝo de Batipaume, el la nun fama «Kulisklaĉulo», ankaŭ bildojn pri la Z-tago .

Longe vivu kaj prosperu CBE...kaj « la kulisklaĉulo » !

La kompleta sed senvira muzika ensemblo (dekstre) ĉarmas la publikon .

Fotoj de JFP

Dum la Z-tago, la ĉeestantoj (maldekstre, parto de la publiko) atenteme aŭskultas kaj rigardas .

Frais de Séjour / Restado-elspezo

A – Adhésion 55^E . jusqu'au 27/04/05 – ĝis la 27a/04/05
Aliĝo 70^E . après la date ci-dessus - post la dato ĉi supre

B – Pension complète pour la semaine :

Tuta semajna kosto :

308 E. par personne en chambre à 2 lits* - en dujlita ĉambro*
368 E. par personne en chambre individuelle - en individua ĉambro
Total (A+B) 55^E + 308^E = 363^E avant la 27/04/05 - antaŭ tiu dato
Sumo 70^E + 368^E = 378^E après cette date - post tiu dato
en individuelle 55^E + 423^E = 423^E avant la 27/04/05 - antaŭ tiu da
individue 70^E + 368^E = 438^E après cette date - post tiu dato
Acompte : 80^E inclus l'adhésion p. p. avant le 27/04

Entenas la aliĝon p.p. antaŭ la 27a/04

100^E inclus l'adhésion p. p. après le 27/04

Entenas la aliĝon p.p. post la 27a/04

Possibilité de camper à proximité – Ebleco tendumi tute proksime

Prix des repas à Batipaume ; déjeuner 12^E50 - diner 11^E50

Manĝoprezo en Batipaume : tagmanĝo 12^E 50 – vespermanĝo 11^E 50

Libeller le chèque ou mandat postal au nom de :

Formuli la ĉekon aŭ poŝta mandato je la nomo de :

CERCLE BITERROIS d' ESPERANTO - CBE

Adresser le tout à : - sendu la tuton al :

Christian HERBETTE

22 ZA le Bousquet

FR 34310 MONTADY

Tel. 04 67 21 86 61 Retadreso : chrizo@worldonline.fr

*Les chambres sont à 2 lit . Il nous est demandé de les occuper au maximum . Si vous pouvez accepter un co-stagiaire faites nous le savoir . Mesci

La ĉambroj estas dulitaj . Oni petas de ni , ke ni okupu maksimume ilin . Estu agrable , ke vi akceptu kunulon . Sciigu tion al ni . Dankon

Pour mémoire / Memore

J'ai envoyé ce jour ___/___/___ un chèque de ___ Euros pour

Mi sendis ĉitage ___/___/___ ĉekon de ___ eŭroj por

réserver au stage de C BE à Christian Herbette

partopreni en la staĝo de CBE al Christian Herbette

22 Za le Bousquet FR 34310 MONTADY

Détail : Cotisation ___ + pension ___ total ___ Euros

La kulisklaĉulo

Ĉion, kion oni ne diris al vi kaj laŭte krias
serioza kaj klaĉa gazeto de C.B.E..

Miloj da bondeziroj

al vi ĉiuj

okaze de la nova jaro 2005

Ke ĝi estu fruktodona

Le Cercle Biterrois d'Esperanto

Pri printempa staĝo de C.B.E.
de la 18a ĝis la 25a de majo 2005

En la kulisoj de CBE, ni jam preparis zorgo nian printempan staĝon. Certe vidante filigrane la bildon de la Efebo de Agde, ni denove vizitos la ferian domon de "Batipaume" kun sia granda kaj eleganta florita parko.

Ĝi situas samdistance de la urbo "Agde" kaj la maro. Multaj, inter vi, jam konas tiun domon.

En la "Dragonnière" ni havis salono-problemojn, en Batipaume ni trovis la solvon: la vesperoj disvolviĝos sen eksteraj ĝenaj bruoj ĉar ni havos niajn proprajn salonojn ; plie ni disponos 2 kursĉambrojn. Komprenable la aliĝkotizo iom pli altiĝis sed ne tre multe . La pensionkosto similas al tiu de la lasta jaro. Do ni perdas nenion krom iom da "cigana" etoso, kiun donis al ni la ruldomoj.

Nia studa programo similos al tiu de la lasta jaro : 3 aŭ 4 lerno-ĉambroj laŭ la demando. Nur la distraj vesperoj ŝanĝiĝos, kiel kutime (Ĉiuj personoj, kiuj deziras partopreni en ĝi ĝoje estos bone akceptitaj)
Nun ni atendas kunplezure vian aliĝilon. Amike al vi ĉiuj

La organizantoj

Comment se déroule le stage

La journée se passe d'une façon harmonieuse pour que les stagiaires ne soient pas trop fatigués par l'étude de la langue .
Nous prenons soin de vous !

3 ou 4 cours sont prévus : débutants , confirmés, conversations et cours supérieur .

Les cours ont lieu le matin et fin d'après midi . Le déjeuner terminé vous avez le choix entre une bonne sieste ou de suivre une activité alternative : promenade, visite ou autres passe temps.
Préparation de certaines soirées.

Une excursion libre est prévue en milieu de semaine .

Les soirées sont destinées à la distraction : conférence, sketches, téléfilms, jeux etc. . Les stagiaires sont cordialement invités à participer à ces soirées (n'hésitez pas, nous sommes en famille) .

Les repas sont copieux, les chambres confortables .

Voilà ce que l'équipe du stage, très dévouée, vous propose.

Il est expressément intéressant de participer à un stage pour se bien préparer à une Europe forte, car après l'EURO ne pourrait-on pas prévoir l'entrée de l'ESPERANTO dans l'Europe de demain ?
Nous avons besoin d'une langue pont, commune à tous, pour ne pas détruire les richesses de nos langues nationales par un impérialisme linguistique .

Programme de la semaine

Matin : Cours 4 niveaux de 9h à 12h

Après midi : après le repas de midi : repos, chacun dispose de son après midi comme il l'entend : sieste, promenade, dessin, préparation des soirées etc.

à 16h30 reprise des cours jusqu'à 18h 30

Soirée : soirée de distractions. Vous pouvez participer à ces soirées, en présentant des photos, films, conférence, il vous suffit de nous prévenir sur le bulletin d'adhésion.

Ateliéro CBE Combejean

Kiel disvolviĝas la staĝo

La tago disvolviĝas harmonie, por ke la staĝanoj ne tro laciĝu pro intensa studo de la Lingvo. Ni zorgas pri via sano!

3 aŭ 4 kursoj estas antaŭviditaj : komencantoj; plifirmigitaj, konversacia kaj supera.

La kursoj okazas matene kaj posttagmeze. Dum la posttagmezo, vi rajtas elekti ĉu siesti, ĉu alternativa agado (promeni, viziti la urbon, desegni, ktp) ĉu pasigi la tempon laŭ via deziro, ĉu prepari la vesperojn.

Libera ekskurso povus okazi meze de la semajno.

La vesperoj estas destinitaj al la distrado : prelego, skeĉoj; filmoj, ludoj... La staĝanoj estas invititaj partopreni en tiuj vesperoj
(ne hezitu, la etoso estas familia)

La manĝo tre abunda kaj bona, la ĉambroj komfortaj .

Jen kion proponas al vi la staĝa skipo, tre sindonema .

Estas nepre interese partopreni en staĝo por provi enkonduki esperanton en la parlamento de "Eŭropa Unio", kiu fenestre jetas nian monon per dubemaj tradukadoj. Post la "EŬRO", kial ne Esperanto? Ni bezonas pontan lingvon por ne pereigi la riĉecon de niaj naciaj lingvoj pere de lingvistika imperialismo.

Pri printempa staĝo de C.B.E. - traduction

Dans les coulisses de CBE, nous avons déjà préparé soigneusement notre stage. Certainement en voyant en filigrane la tête de l'Ephebe de Agde, nous serons de nouveau dans la maison de vacances de "Batipaume" avec son grand, élégant parc fleuri. L'établissement se situe à même distance de la ville "Agde" et de la mer. Certainement quelques-uns parmi vous connaissent déjà cette maison.

À la "Dragonnière" nous avons un problème de salles, à Batipaume nous avons trouvé la solution : les soirées ne seront plus perturbées par des bruits extérieurs; nous disposerons de salles de cours.

Il en résulte une augmentation de l'adhésion pas trop importante. Le prix de pension ressemble à celui de l'an dernier. Nous n'avons rien à regretter sauf une petite atmosphère "gitane", que nous donnaient les roulottes... Nos programmes ressemblent à ceux de l'an dernier : 3/4 cours selon la demande. Seules les soirées seront diverses (toutes personnes qui désirent y participer sont les bienvenues).

C'est avec plaisir que nous attendons votre adhésion. Amicalement à vous tous.

Les organisateurs.

Les COURS
La KURSOJ

Je désire suivre le cours : *Mi deziras partopreni en la kurso:*

Débutant (j'ai fait très peu d'E-o, j'ai débuté avec la méthode) *

.....)
Komencanto, (mi faris iom da E-to, mi komencis per la metodo.....)

Progressif, (J'ai suivi le cours de 1e année 2e année avec la méthode.....)

Progresanto (mi jam partoprenis en la 2a kurso per la metodo(j).....)

Conversation je désire suivre le cour de conversation

Konversacia mi deziras partopreni en tiu kurso

Supérieur j'ai suivi le cours de 2e degré et suivrais ce cours

Supera Mi jam partoprenis en la 2a grada kurso kaj partoprenos en tiu ĉi

Désirez-vous passer un examen ? Oui non

Ĉu vi deziras trapasi ekzamenon ? Jes ne

En le/la 1e 2e 3e

* Faites une croix dans lorsque nécessaire - *Faru krucon en kiam necesas*

Vous avez une suggestion à nous faire n'hésitez pas cette espace est le vôtre.
Ĉu vi havas sugeston proponi? ne hezitu, tiu spaco estas via.

Fédération d'Espéranto Languedoc-Roussillon
CERCLE BITERROIS D'ESPERANTO

Stage du 18 au 25 mai 2005

BULLETIN D'INSCRIPTION

ALIĜILO

Prénom - *persona nomo*

Nom - *via nomo:*

Adresse 1, *1a adreso*

Adresse 2, *2a adreso*

Code postal - *poŝtkodo*

Ville - *urbo*

*****

Numéro de Tél. ; *Telefonnumero:* .....

Je participerai et arriverai: *Mi partoprenos kaj alvenos*

(mettre une croix dans la case choisie; *krucon en la kvadrato*)

1° directement à Agde à Batipaume à par mes propres moyens

2° par le train en gare de Agde le .. mai 2005 à .... h...

vagonare en la stacidomo de Agde la...../...../..... je la h. ... ..

un chauffeur m'attendra en gare. *Ŝoforo atendos min ĉe la stacidomo*

3° seul(e) . *sola* j'accepte de partager ma chambre

Mi akceptas iun en mia ĉambro

en compagnie de .....

Kun.....

La 3e question ne concerne pas les couple - la 3a demando ne koncernas la parojn

*****

Séjour : chambres à 2 lits pour 2 personnes,

individuelle avec supplément de prix

2 litĉambroj por 2 personoj

individua kun prezsuplemento.

Acompte : chèque à libeller au nom du

ĉeko formulita je la nomo de :

CERCLE BITERROIS D'ESPERANTO

Avec cette adhésion, vous trouverez un chèque de ..... €

Kun tiu aliĝilo vi trovos ĉekon de .....€

XX

Toutes informations complémentaires vous seront données à la réception de votre adhésion.

Aliĝante vi ricevos pliajn informojn

MONTPELLIER

Lastaj kunvenoj

Por la kunveno de la 13a de novembro la ĉeestantoj estis malmultaj, nur 8 ! Senkulpiĝis naŭ homoj pro diversakaj kialoj . Annick Tora resumis la tagon de asocioj . Ŝi konstatis, ke multaj homoj vizitis la budon kaj estis interesitaj pri la elektronika panelo, sed ni ne vidas multajn aliĝojn ĉi-jare ...Rosa Aumeunier (R.A.) montris kelkajn fotojn de la budo .

Oni malfermis kurson unuagradan en MPT Georges Brassens, gvidatan de Josée Boccadifluoco, lunde inter 14 kaj 15h30 . En Lunel Jorgo laboras kun 3 gelernantoj, dank'al la forumo de asocioj en Lunel .

La grupo planas aĉeti aŭdvidan materialon, skribvarojn, akcepti eksterlandanojn, ktp, ĉar ni devas elspezi nian monon, por ricevi la venontan subvencion de la urbeŝtrino .

Aliparte, Serge Eysseric parolis pri la semajno en Salou, kiu estis tre interesa ; oni multe ŝatis la viziton de la vinkelo de la kataluna ĉampano « Kava » . La kunveno finiĝis je la 12a, la partoprenantoj kune piknikis kiel kutime .

La decembra kunveno okazis la 4an sed bedaŭrinde nur ok gesamideanoj partoprenis en MPT Escoutaire . Pro tio, R.A. ne parolis pri Sant Pau de Ordal (Katalunio), kie estas muzeo de esperanto, kiun ŝi vizitis en septembro . La parolado okazos dum la venonta kunveno de la 15a de januaro .

AT informis nin pri la aĉeto de mikrofono, necesa por niaj kunvenoj . Ŝi elvokis la Pekinan Universalan Kongreson, legante la raporton de la kongreso en la revuo « Esperanto » . Poste, la ĉeestantoj kuntagmanĝis surloke ; bonan Kristnaskon al ĉiuj !

Raportis R.A.

Esperable estos pli da partoprenantoj en la venontaj kunvenoj . La membroj de la grupo rendevuas je la 12a de februaro por la ĉiujara ĝenerala kunveno .

P-O : PERPIGNAN + PRADES + Kataluna Kongreso en CERET

Cours d'espéranto

Les cours d'espéranto reprendront sous l'égide du centre culturel "espéranto Perpignan-Rousillon" le mardi 9 novembre, à 16 h, au siège des Sociétés catalanes, 72 avenue du Général-de-Gaulle à Perpignan. L'espéranto, langue internationale auxiliaire, a été créé en 1887 par un Polonais, le docteur Zamenhof, dans un esprit pacifique. Cette langue aujourd'hui parlée par plus d'un million de personnages, dans 117 pays, et qui ne nécessite qu'une année d'étude, facilite l'apprentissage des langues étrangères. Ceux qui connaissent l'espéranto et aiment voyager peuvent être hébergés gratuitement dans de nombreux pays. Pour cela, il suffit de consulter la liste des généreux espérantistes qui assureront leur accueil à la permanence du centre qui est ouverte tous les samedis, de 9 h 30 à 11 h.

Portes ouvertes à l'association Espéranto-Conflent

Jeudi 16 décembre à 20 h 30, à l'occasion du quatorzième anniversaire de la naissance de Louis Zamenhof, initiateur de la langue internationale Espéranto, les membres de l'association Espéranto-Conflent invitent les sympathisants et les personnes désireuses de connaître cette langue, à se joindre à eux pour participer au pot de l'amitié, à l'association Mosaïque.

Cette rencontre permettra de découvrir les avantages de la langue Espéranto et l'ambiance amicale du cours.

Association Mosaïque, 85 rue du Palais de Justice, 66500 Prades.
Pour tout renseignement, contacter Christian Pinard, rue de l'Hospice, 66500 Prades.
Téléphone 04 68 05 24 41.

Congrès de l'espéranto

140 personnes ont participé au 32e Congrès catalan de l'espéranto qui fêtait le 100e anniversaire du premier Aplech, organisé à Céret en 1904.

Après l'accueil des congressistes par le maire Alain Torrent (aux côtés du président de l'association catalane d'espéranto, Josep Fraquesa sur la photo ci-dessus), on a pu suivre des conférences, présentations de romans, veillée musicale, enseignement, ateliers, comédie... le tout, bien sûr, tournant autour de l'espéranto.

La presse informe sur l'espéranto quand on veut bien l'informer régulièrement . Ci-dessus trois extraits de « L'indépendant », respectivement des 7/11, 13/12, 8/11 ; ce quotidien a aussi informé régulièrement sur le programme du congrès de Céret . Remerciements .

Concernant le deuxième article (journée Zamenhof à Céret), il est intéressant de lire, par suite d'un chiffre oublié, que Zamenhof, l'initiateur de la langue internationale, est non seulement génial, comme le décrivent les adeptes de sa langue, mais en plus très précoce . Il est vrai que L.L. Zamenhof a élaboré son premier projet de langue internationale pendant son adolescence . Cette journée « portes ouvertes » a permis de recruter un adhérent . Iom post iom, guto post guto...

L'histoire de l'espéranto retracée dans l'émotion

Ces retrouvailles céretanes, 100 ans après le premier "Aplech", ont créé beaucoup d'émotion. Retour sur la guerre d'Espagne, la révolution russe lors du récent congrès de l'espéranto.

Cent quarante personnes ont participé à ce 32e Congrès catalan de l'espéranto qui fêtait le 100e anniversaire du premier *Aplech* qui s'est déroulé à Céret en 1904.

60 % des participants venaient de Catalunya, y compris des Iles Baléares ; 30 % de France et les 10 % restants du Pays Basque, de Lituanie, de Russie et de Suède ! Quand bien même le congrès n'était pas de nature international.

C'est qu'il célébrait un anniversaire, Céret ayant été "le départ de tout cela", pour reprendre les mots de Gentil Puig-Moreno qui, ayant parlé avec les gens dans la rue, dit, ému, avoir remarqué que l'espéranto est resté dans les mémoires encore aujourd'hui, via les propos tenus au fil du temps par les parents et grands parents...

Gentil Puig-Moreno a aussi rencontré au congrès un neveu de Luis Companyo, président de la Generalitat de Catalunya fusillé par Franco en 1942. Lui-même étant fils de Republicain, on imagine ce qu'il a pu ressentir.

Le premier jour. Après l'accueil des congressistes par le maire Alain Torrent dans le patio de l'Hôtel de ville, chacun fut invité à découvrir de la documentation à la salle de l'Union et à participer à la première conférence. Présentée par Xavier Margais et Francesc Poblet, elle était consacrée aux débuts, en 1902, du mouvement espérantiste en Catalunya. Elle fut suivie par une autre conférence, d'Arno Lagrange, sur les possibilités offertes à l'espéranto par Internet. Alexandre Korjenkov, éditeur et journaliste russe, témoigna ensuite de l'usage de l'espéranto dans sa double profession. Après le repas du soir, Jomart et Natasia

Les participants du congrès d'espéranto ont été accueillis à l'Hôtel de ville. Photo C. G-W.

Kaj ainsi que leur fille Carina, suédois, animèrent une veillée musicale.

Le second jour. Le dimanche s'ouvrit sur la présentation du roman de Xavier Margais *Bunyola amb la por al cos*, *Bunyola ou la peur au corps*. Bunyola est un village de Mallorca où les espérantistes ont été victimes d'une répression pendant le franquisme. Stephan MacGill évoqua ensuite l'enseignement de l'espéranto. En parallèle, l'Association transpyrénéenne d'espéranto anima un atelier avec les représentants

d'Andorre, du Pays Basque, d'Occitanie et de Catalunya autour de la transmission des informations et de la coordination des actions des uns et des autres.

Après la visite bilingue (français-espéranto) du musée, l'après-midi permit à Alexandre Korjenkov de parler des débuts de l'espéranto en Russie, des premiers temps jusqu'à la Révolution d'octobre. Ce fut l'occasion de se rendre compte des rencontres de l'espéranto avec les 1er, 2e et 3e Internationales. En fin d'après-midi,

Gentil Puig Moreno traita avec un certain pessimisme, devant une certaine de personnes, de l'usage du catalan en Catalunya-nord. Il annonça que l'Université allait lancer une enquête qualitative et en catalan sur l'usage actuel de la langue.

Le soir, des comédiens de Toulouse offrirent, en espéranto, une comédie d'Agnès Jaoui et Jean-Pierre Bacri : *Familia Etoso, Ambiance familiale*.

Le dernier jour. Francesc Poblet et Jordi Solé présentèrent, le lundi matin, leurs livres *Berlin via morta* et *La syndroma dels estranys sons*. Puis, Ricard Jordana et Maria Dolors Macarulla le leur : *"La vida rai. La guerra mai"* : la vie c'est facile, la guerre jamais. Le livre, des poèmes illustrés, va de la guerre civile espagnole à la guerre en Irak. Alexandre Korjenkov évoqua encore Anton Tchekhov dont c'est le centenaire de la mort. Le congrès s'est conclu par un baquet, en présence des représentants de la municipalité, dans un restaurant de la ville.

C. G.-W.

"C'est poignant", l'espéranto

■ Gentil Puig-Moreno a trouvé un livre d'Alfonso Martorell avec un épilogue, écrit par son fils Floreal, où il s'est "retrouvé". Il explique : "Quand il parle de ce qu'il a vécu dans son enfance à Toulouse, qui était alors considéré comme la capitale rouge des Republicains espagnols, ça m'a replongé dans ma propre enfance, vécue dans cette même ville jusqu'à ce que j'ai 18 ans". Cette rencontre espérantiste de Céret l'a touché, alors même qu'il avait préalablement quelques réserves. "Ça semble désuet,

utopique, l'espéranto, mais ça évoque tellement de moments historiques que c'est poignant. C'est en fait une langue marquée par l'internationalisme (Alexandre Korjenkov a dit pendant le congrès, citant Céret : Nous étions très loin les uns des autres et pourtant le même processus était engagé l'anarchisme, les réfugiés espagnols émigrés en France, les Catalans du sud militant pour l'espéranto dans le but d'échapper au franquisme... Tout cela semble décidément important à connaître".

NDLR : Pour les besoins de la mise en page, la photo a été coupée en deux (sur l'autre moitié, la table couverte de bouteilles...). Sur la photo on reconnaît quelques visages connus dans la fédération. A droite A. Korjenkov (rédacteur de « La Ondo ») et J. Le Puil.

Edena Ceret

Joan Inglada

Ĉu vi ne ĉeestis Jubilean Katalunan Kongreson de Esperanto? Bedaŭrinde! Tion ne forgesu estonte!

Kia ĝojo trovi tiom da geamikoj en esperanta medio en Ceret! Plenplena da homoj surstrate ĉar, meze de aŭ kune kun la ĉiusemajna surstrata merkato, okazis ĉiujara florfoiro memore al forpasintoj. Ni kvar: mia edzino, novlernantino, esperantistino loĝanta ĉe nia urbo kaj mi mem, alvenis propraveturile kaj devis parki ĝin for de la centro de la vilaĝo kvankam nia hotelo kuŝis precize en la centro, tute apude de la kongresejo. Do ni, ŝarĝitaj per valizoj, bonŝance nur semajnfinaĵ kaj pro tio malmulte pezaj, devis trapasi grandan tumultan homamason, kiuj trankvile vagadis tra la bazaro.

La organizanta estraro alvenis per aŭtobuso elirinta el Barcelono kaj trapasinta Sabadell, sed subita telefonvoko sciigis min pri alvena malfruo pro trafikoŝtopiĝo.

Survoje al la hotelo ni renkontis gesamideanojn promenantajn sub la brila suno de tiu bela tago. Same okazis en la hotela akceptado kaj en la lifto.

Tuj poste ni iris al la urbodomo, kie devis okazi la urbestra akceptado. Tie ni renkontis gesamideanojn el la plej apudaj katalunaj loĝlokoj kaj okcitanajn kaj francojn. Ni salutis la plej konatajn unue kaj la aliajn iom post iom. Oni informis, ke la urbestro tre afable diris, ke ni ne zorgu pro la prokrasto, ĉar tiel li povos ankoraŭ labori iomete pli. Poste nova telefonvoko sciigis nin pri la tiel atendata alveno. Kelkaj iris helpi la sudalvenintojn kaj la aliaj restis ĉe la urbodomo atendente la eventon. Fine okazis la inaŭguro de la kongreso, dum kiu parolis la urbestro, la KEA-prezidanto kaj la prezidanto de la Kataluna Kultur-Centro de Vallespir. La urbestro regalis nin per lunĉeto kaj tuje ni ekiris al la kongresejo kaj tiuj lastaj alvenintoj al hoteloj kaj junulara restadejo. La tagmanĝo estis haose solvita pro la ĝenerala malfruo sed je la tria posttagmeze pli-malpli komenciĝis la kongreso, do akceptado kaj

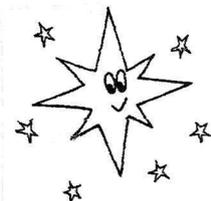
disdono de dokumentoj –kun pico sur la akcepteja tablo–, la libroservo, la budo de Vinilkosmo kaj la unua libroprezentado katalunlingve de la dulingva libro –katalun-esperanta– pri la komenco de la esperanta movado en Katalunio. Interretaj rimedoj, eldonejo Limaco, rusa profesia redaktoro de esperanto-magazinoj kaj libro-eldonejo, ateliero por esperanto-instruantoj kaj tre belega muzika vespero, estis la sabataj programeroj. Dumnokte pluvis senĉese sed milde. Dimanĉe okazis prezentado de katalunlingva libro, kiu krompritraktas esperanton, prelego pri didaktiko de esperanta gramatiko, posttagmeze, vizito al la Modern-Arta Muzeo kun detala klarigado, en la franca bedaŭrinde, sed kun tre bona traduko al esperanto. Tie en la kongresejo, ateliero pri librobindado, prelego pri la komencaĵ jaroj de esperanto en Ruslando, dua parto de la ateliero por esperanto-instruantoj, prelego en la kataluna pri la situacio de la kataluna lingvo en norda Katalunio kaj postvespermanĝe reprezentado de la teatraĵo “Familia etoso”. Lunde matene ni alvenis al la fino per la prezentado de du pliaj katalunlingvaj libroj pritraktantaj esperanton kaj la prelego pri Anton Ĉeĥov en esperanto. Tuj poste ni iris al restoracio por kune bankedi.

Nun miaj impresoj: la kongreso estis kiel feliĉa insulo meze de oceana evolua mondo. Mi rezignas mencii nomojn, ĉar mi emas al civitanismo kaj tie ĉiuj homoj estis samgravaj. Mi havis la plezuron paroli kun multaj esperantistoj, t.e. instruistoj, kantistoj, verkistoj, komercistoj, butikistoj, studentoj, emeritoj, eldonistoj, oficistoj, komputikistoj, scenejartistoj, universitataj profesoroj, ĉiusecaj aktivistoj, esperanto-instruistoj, apotekistoj, dom-familiazorgantoj,

tradukistoj, ktp. Mi partoprenis interese gajn debatojn kaj fine, en la bankedo, ni estis ses homoj, inter ili la kunregisorino de la teatraĵo. Ni komentis la teatraĵojn kaj kion teatrumi signifas en Esperantio kaj en la ne-esperanta vivo; ni pritraktis elprononcadon, ritmon, voĉlaŭtecon, komedi-apartaĵojn kaj mil plurajn aliajn aspektojn. Plezurege, preskaŭ la edeno, al kio tre proksimas Ceret. Eble pro tio multaj artistoj elektis ĝin de antaŭlonge. □

NDLR : pro la sama kialo kiel sur la antaŭa paĝo (spacomanko), estis fortranĉita parto de la foto, kie fakte aperas via servisto ! La teksto aperis en la lasta “Kataluna Esperantisto”, organo de KEA (Kataluna Esperanto Asocio). KE estas konsultebla rete .
 Kontaktadreso :
 Ret-adreso : kea@esperanto-ct.org
 Ret-paĝo : www.esperanto-ct.org
 Retlisto : nia_listo@esperanto-ct.org

Por konkludi pri la Kataluna kongreso

Ni scias en nia federacio, pro la iama organizado de la nacia kongreso kaj de la UK, ke estas komplike organizi « grandan » kongreson . Ni povas rideti nun pri foiro, kiu malebligis parkumi proksime de la kongresejo, de akcepto sen akceptantoj, ktp . Pli ĝene laŭ mi estis la manko de kunlaborado por la preparlaboroj, la samtempa disvolvigo de interesaj programeroj, ktp . Sed tio estis malmulte kun la pozitivaj flankoj, kiujn respegulas la du antaŭaj paĝoj . Kompreneble estis agrable retrovi geamikojn de la alia flanko de la Pireneoj, aŭ de apuda federacio aŭ de nia federacio (partoprenis deko da membroj kaj vizitis la kongreson nekonataj esperantistoj, ekzemple tri el Argelès !). La etoso estis amika, la prelegoj bonnivelaj, la budoj allogaj (specialan dankon al Flo pro la ebleco auskulti muzikerojn), la vesperoj interesaj . Riĉa estis la bukedo da novaj libroj (en la kataluna), da novaj kompaktdiskoj (de Kaj Tiel Plu kaj de J. Le Puil (lia unua)) . Menciindas ankaŭ la gazetartikoloj en la loka gazeto, en « E-Info » kaj en « Esperanto » de januaro 2005 . Ne maltrafu la venontan transpirenean kongreson ; ĝi estos facile atingebla kaj ne daŭros tre longe . Vi ne bedaŭros ! Permesu al mi citi la antaŭparolon de Jean Amouroux por la dulingva libro de F. Poblet i Fejoo « Els inicis del moviment esperantista a Catalunya / La komenca esperanto-movado en Katalunio » : *Esperanto estas ĉies afero kaj ĉies propraĵo, eĉ se la motivo aŭ koncepto de ĉiu estas kontraŭa kompare al tiu de alia . Tion oni nomas toleremo . Dependas de ĉiu disflorigi kaj uzi esperanton laŭ sia prefero, por ke la estontaj generacioj povu siatempe festi multajn datrevenojn .*

J.H.

Pluraj federaciaj ankaŭ partoprenis en oktobro alian aranĝon en Katalunio . Jen iliaj impresoj kaj por kompletigi artikolo el « Heroldo » (2061) :

Kiel ĉiujare, jam de 12 jaroj, okazis en Salou la internacia semajno de Esperanto, organizata de niaj amikoj Luis, Santiago kaj Salvador. Tiun-ĉi jaron, niaj geamikoj Jacqueline kaj Maurice ne partoprenis pro reedukado de Maurice en lozera reeduk-domo . Jorgo kaj mi, do vojaĝis kun Serge kaj Monique, kiuj havas komfortan aŭton C5 . Dank' al ĝi kaj la bona stirado de Serge, la vojaĝo estis agrabla kaj mallaciga . Alvenante en Salou antaŭ la tagmanĝo, kun granda plezuro ni revidis konatajn personojn kaj konatiĝis kun aliaj . Tuj ni dronis en la varma esperanta etoso . La hotelo San Francisco situas meze de tiu turisma urbo . Post la vespermanĝo, okaze de la unua interkonatiĝo, ne mankis kuketoj, aŭ dolĉaj, aŭ salitaj, ĉampano kaj moskatelo . Preskaŭ ĉeestis 80 partoprenantoj, inter ili multaj hispanoj kaj francoj, 4 geangloj, unu irlandano, unu litovino, germano, rusino, japanino...

Persone mi ne povas paroli pri la ekskursoj ; Jorgo kaj mi profitis tiun tempon por provludi teatraĵeton, pri kiu ni nur antaŭparoladis . Por prezenti niajn skeĉojn, helpis nin JiPe, kiu anoncis, kaj Christian de Wilde, kiu bele ludis buŝharmonikon inter la skeĉoj, kio permesis al ni ŝanĝi la kostumojn, trankvile . La teatraĵo daŭris iom pli ol unu horon kaj la regiona televido filmis nin . Sed la transsendon ni ne povis vidi, ĉar ĝi okazis post nia foriro .

Dum alia vesperfesto, kvarteto kantis, ludis gitaron, dum oni bruligis rumon « cremat » ; juna paro, li germano kaj ŝi japanino, gaje dancis kaj helpis la rumon plivarmigi la etoson . En tiu gaja etoso, grupeto havis tempon prepari kaj prezenti al ni karikaturnajn figurojn de kelkaj dungitoj de la hotelo .

Pri la unua premio je la nomo Ada Sikorska Fighiera, mi sendis dokumentojn por proponi Leo Lentaigne . Sed estis hispana esperantisto, Aŭgusto Casquero de La Cruz, kiu ricevis la medalon, de la prajraj manoj de Gian Carlo Fighiera . Li restis nur kelkajn tagojn, sed ni havis la tempon apreci lian akĉenton

Tiu semajno estis por ĉiuj veraj ferioj kaj ni gratulas la organizantojn de tiu internacia semajno .

J.B.

Kulturo ĉe milda kataluna maro

En la bela mediteranea urbo Salou okazis 2-9 okt 04 la 12^a Internacia E-Semajno de la Kulturo kaj Turismo. Duono el la cent partoprenantoj venis de eksterlande.

Post la dimanĉa inaŭguro, fare de la urbestro mem, Esteve Ferran i Ribera, estis unuafoje asignita la premio "Ada Sikorska": ĝin gajnis la ne ĉeestanta Aŭgusto Casquero pro sia plurjardeka sindediĉa E-agado.

La Semajno gastigis sep prelegistojn. Unuavice Manuel de Seabra, PEN-membro, pri *Literaturo en Eo aŭ per Eo kaj esperanta aŭ peresperanta kulturo*. Ekster Hispanio ne multaj scias, ke Manuel de Seabra aŭtoris la bonegan prezenton pri nia originala literaturo en la fama enciklopedio Espasa-Calpe.

Kongrue al la turisma temaro de la Semajno, Marc Cuffez el Ostendo prelegis pri *Flandrio kaj Belgio: malfacila lando*, kaj Kristoforo Fettes pri *Irlando: historio kaj pejzaĝoj*.

Al esperantismo rekondukis Antonio Marco Botella per *La unuaj jaroj de Eo en Katalunio*, el sia 400-paĝa libro baldaŭ eldonota, kaj Giordano Moya, fide-la internedeisto, per *Esperanto kaj Mondunuigo*. Tutmondisma esti ankaŭ la temo de d-ro Wolfgang

Gunther: *Ekologio kaj Esperanto*.

Nepre laŭdinda estas la aktora ensemblo el Montpeliero *Go-Jo*, kiu tre amuzis per siaj skeĉoj, kaj menciinda la ĵusa trupeto el Parizo, sub la gvido de Rose Sanz.

La interkonaj vesperoj impresis gastronomie kaj folklore, interalie pro la fama ensemblo *Montjuic*, kun siaj kanzonoj el Havano.

Kvar ekskursoj celis la Hispanan E-Muzeon, la ĉampankelon "Esperanto" (marko oficiale registrita), ekspozicion de emajlaĵoj en Salou, kaj viziton en la monaĥejo-kastelo de Miravet kaj en la katedralo kaj kastelo de Tortosa. Do, ni riĉigis iom pli nian konon pri la bela kataluna tero.

Okazis debato pri *Kio pri la nova Eŭropo?* Verdire estis multaj opinioj pri la Eŭropa Konstitucio. Plena konsento estis nur pri la fakto, ke neniuj voĉdonos se antaŭe li ne povas legi la Konstitucian Traktaton.

E-kursoj zorgo de Salvador Aragaj kaj kontentiga libroservo plenumis sian rolon. (LSP)

Ĉe niaj najbaroj : Provenco

La printempa kunveno okazos la 30an de aprilo kaj 1an de majo en St Raphaël . Prelegoj kaj kursoj sabate, ĝenerala kunveno dimanĉon matene kaj vizito posttagmeze . La 22an de majo estos pikiniko en Le Dramont, kaj la 12an de junio estos la tago de globludo (pétanque) en La Ciotat

Zamenhofa tago en Avignon

La 5an de decembro, 8 personoj el Montpellier forveturis matene al Avignon por partopreni la 25an datrevenon de tiu festo, organizata de la loka asocio . En la « Souvine » ni estis ĉirkaŭ 40 geesperantistoj, kiuj de la 10a ĝis la 12a horo aŭskultis André Gente paroli pri Petrarko, kiu vivis en « Fontaine de Vaucluse » . André humore paroladis . Post la tagmanĝo, Hélène kaj Rose-Marie kantigis ĉiujn kaj la gelernantoj de la asocio ludis skeĉojn . Ni vidis ankaŭ bildstriojn pri Petrarko . Tri geesperantistoj el Montpellier kaj Lunel Viel, kiuj lernas E-on de nelonge, ne ĉion komprenis sed kaptis kelkajn vortojn, multajn ideojn, kaj tre ŝatis tiun etoson . Je la kvara ni diskuniĝis kaj « Ĝis venontjare ! » .

Langvedokanoj en Avignon

Josée legas poemon

Partoprenantoj de la Zamenhof-tago

En Midi-Pyrénées : Toulouse

63 personoj kuniĝis por la tagmanĝo de la 12a de decembro (Z-tago) kaj deko plia aldoniĝis por la kultura programo posttagmeze . Dro A. Albault parolis pri la 50 datreveno de la Unesko-rezolucio de Montevideo . La Tuluza teatro-trupo ludis denove « Familia Etoso » (la trupo ludis unuafoje en Céret kaj ludos en Boulogne sur Mer) . Bogumil Wlodarski kaj la ensemblo de violonoj kaj violonĉeloj ankaŭ ĉarmis la publikon .

« Le bâton à palabre » ne estas afrika parolejo sed kafejo, kie esperantistoj kunvenas unufoje en la monato por diskuti en esperanto pri iu antaŭdecidita temo, en januaro ekzemple pri « Kian Eŭropon ni deziras ? » .

« Café linguistique » estas alia interesa iniciato, kiu jam funkcias en Strasburgo . Renkontiĝas ĉirkaŭ tablo homoj, kiuj deziras praktiki iun lingvon . Tia kafejo malfermiĝos en Tuluzo . Jam anonciĝis pluraj lingvoj ; estas konsiderata la ebleco aldoni esperanton . Loko : Mon Caf, place du Capitole ; datoj : mardon vespere 25/1, 1/3, 5/4, 24/5. Kontakti Jacques Caubel : 05 61 20 28 43 .

Vinilkosmo :

Nia senlacigebla amiko Floreal Martorell pliriĉigis sian katalogon de kompaktdiskoj . Ĝi estas konsultebla ĉe <vinilkosmo.com>, kie vi povas rekte mendi aŭ aŭskulti registrojn . Jen kelkaj el la lastaj referencoj :

VKKD73 : « Mi estas » kun Ĵak Le Puil : protestkanzonoj, amkanzonoj, ŝerckanzonoj ;

VKKD74 : « Plaĉas al mi » kun Kaj Tiel Plu, la konata kataluna grupo. Mezepoko kataluna kaj okcitana ;

VKKD75 : « Rebelo Sono » kun Dolchamar...post longa silento nova produkto de tiu grupo nun konata en Finnlando

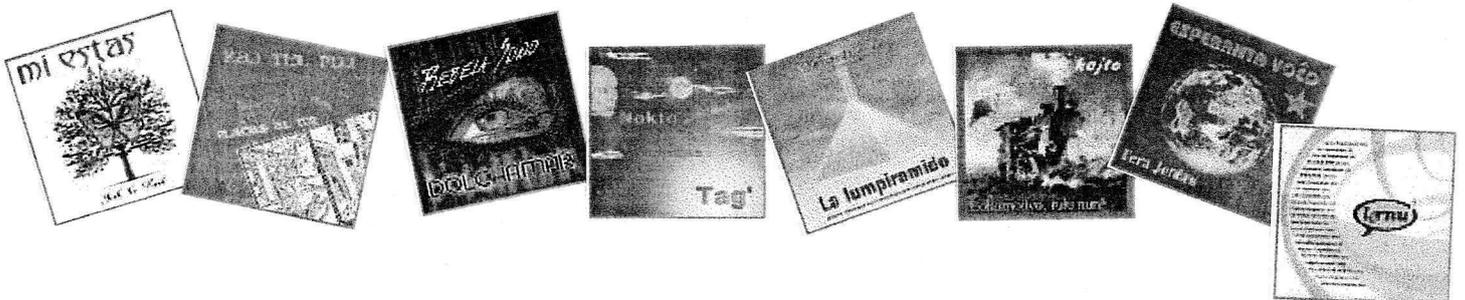
VKKD76 : « Nokto iĝas tag' » kun Ralph Glomp ;

VKKD77 : « La lumpiramido » kun Marcus Pengel kaj Jürgen Wulff, se vi volas malstreĉiĝi ;

VKKD78 : « Lokomotivo, rulu nun ! » kun Kajto, la fama nederlanda grupo, ilia kvina KD ;

VKKD79 : « Esperanta Voĉo » kun Vera Jordan, brazila komponistino kaj kantistino ;

kaj fine tute alispeca KD : VKKDR2 : «Lernu!» kun pedagogia kaj kultura materialo (lecionoj, ekzercoj, tekstoj, eltiraĵoj de libroj, vortaro, muzikoj, ludoj...) . Senpage, se vi aĉetas 2 aliajn KD-ojn .

Rencontre au Ministère de l'Éducation

Après plusieurs demandes auprès du Ministère, une délégation d'Esperanto-France (Commission des affaires extérieures) avec son président, son secrétaire, un représentant de Jefe et un enseignant, a été reçue pendant 1h30 par un conseiller du ministre. Un rapport détaillé paraîtra dans le prochain numéro du « Monde de l'espéranto ». La délégation a explicité sa demande de l'option « espéranto au baccalauréat », facilement réalisable comme en Hongrie, a souligné que l'espéranto préservait la diversité culturelle et linguistique avec égalité de droits, contrairement au tout-anglais préconisé par le rapport Thélot. Elle a montré la valeur propédeutique de l'espéranto, qui encourage l'étude ultérieure d'autres langues et souhaité que soit expérimenté dans plusieurs écoles et collèges l'enseignement de l'espéranto.

Un dossier a été remis avec livres, revues, résolutions, études ; chacun a donné des exemples concrets et vécus sur

- le caractère naturel des bases de l'E°, la logique et la précision de construction des phrases,
- la rapidité d'acquisition et l'encouragement à la poursuite de l'étude de l'E°,
- le caractère propédeutique, y compris pour des élèves en difficulté,
- le sentiment d'égalité entre locuteurs de la langue internationale,
- le caractère hégémonique de la langue anglo-américaine et la discrimination dans des offres d'emploi,
- la valeur culturelle de l'E°, sa littérature originale et l'accès à toutes les cultures.

Le conseiller du ministre a donné des réponses claires et précises

- les propositions du rapport Thélot sur l'enseignement obligatoire de l'anglais « de communication internationale » ne sont pas retenues par le ministère ;
- le plurilinguisme reste la ligne de conduite, le ministère n'est pas responsable du choix des parents ;
- chaque langue a une valeur propédeutique ;
- le ministère souhaite simplifier le baccalauréat, l'ajout d'une nouvelle option ne peut être retenue ;
- le ministère ne peut accepter d'expérimentations sur les élèves ;
- l'espéranto n'a ni culture ni histoire ;
- le ministère ne prendra pas en considération des projets sur l'E° ;
- l'espéranto est quelque chose de très louable, les espérantistes doivent se limiter au monde associatif et ne pas interférer dans le système éducatif.

La délégation a pris congé en remerciant le conseiller de ses propos très clairs.

NDLR : ce qui précède est un essai de résumé d'un texte beaucoup plus long en espéranto. Prière de se reporter au « Monde de l'espéranto » pour la version officielle. Le compte-rendu a été discuté le 20 janvier par le comité d'Esperanto-France, les conclusions vous seront communiquées dans le prochain numéro.

La position du ministère doit nous inciter à repenser notre argumentation et notre action, ne faut-il pas :

- continuer à demander l'option espéranto au baccalauréat, en faisant signer la pétition aux jeunes et à leurs parents ?
- persévérer dans la création de cours dans les établissements scolaires, comme il est permis en dehors des horaires ?
- avoir recours à une action commune auprès des responsables politiques (députés, députés européens), toutes les associations d'espéranto et toutes les fédérations se mobilisant ensemble (voir congrès de Boulogne) ?
- « creuser notre sillon » sans se soucier du Ministre de l'Éducation, qui n'est pas éternel ?
- penser à une autre voie comme celle d'EDE ?

La parole est aux lecteurs ; nous ferons paraître leurs (brèves) interventions, s'ils le souhaitent.

Réunion régionale de DELNE :

Elle a eu lieu à Toulouse le 21 novembre, en présence d'une trentaine d'espérantistes.

Le bilan a porté principalement sur la campagne pour les élections européennes du 13 juin. La région sud-ouest, qui comprend 8 départements, a obtenu 3687 voix, soit 1,5% des votants. Le résultat est très honorable, vu le manque de crédits et le fait que plusieurs départements n'ont pu être contactés et n'ont pas reçu de bulletins de vote. Dans les autres départements, les bulletins de vote n'ont pu être envoyés aux votants, pour être seulement déposés dans les bureaux de vote. Les résultats varient donc suivant les départements mais tous les départements (de France aussi) ont eu des voix pour l'espéranto. Le rapport financier a été adopté à l'unanimité. DELNE (nom de l'association régionale) devient EDE (Europe Démocratie Espéranto), nom national de l'association.

La transformation de EDE en parti politique est rejetée à l'unanimité (une voix pour, une abstention).

Actions à mener : ne pas laisser retomber l'euphorie de 2004, continuer de faire connaître l'espéranto (lettres aux maires et aux élus, vente de bandes adhésives pour les véhicules).

Renouvellement du Conseil d'Administration pour un an : président, Thierry Saladin ; vice-président, Jacques Morin ; secrétaire, Claudie Demongeot. Les participants se sont séparés, conscients du travail accompli et résolus à poursuivre cette tâche.

(D'après rapport de Dalia et Mado)

Réinsertion et Espéranto : a tenu son assemblée générale annuelle le 15 janvier. Nous regrettons que, par la faute du retard de ce numéro, l'information parvienne trop tard, mais nous ferons paraître volontiers les décisions. L'espéranto a été présenté depuis 8 ans à 11000 élèves de la région mais R.E. constate que chaque année tout est à refaire et il est envisagé de suspendre la prospection dans les établissements scolaires et de changer de cap au-delà de 2008. La cotisation à l'association est de 16 E, les dons sont les bienvenus (réduction fiscale de 60%).

Adresse : Résidence Ste Thérèse, Appt 70, 968 Avenue du Père Soulas, 34090 Montpellier Tél : 04 67 91 01 96
apsikel1997@yahoo.fr <http://reinsesperanto.multimania.com>

• Turismo

Sur la tria paĝo estas kelkaj sugestoj de E-rende-vuoj. La listo kompreneble estas senfina. En Marto ekzemple elstaras du aranĝoj, la azia kongreso en Nepalo (4-8/3) kaj la 21a PSI, Printempa Semajno Internacia, en Germanio apud Giessen (21-28/3). Jen kelkaj aliaj proponoj de « Esperantotur » kun indiko cifere de la monato: Aŭstralio (1), Kongo (2-3), Irano (4), Ukrainio (5), Ĉinio (5), Maroko (8), Bulgario (8), Mongolio (8), Usono (10), Tajlando-Laoso-Kamboĝo-Vjetnamio (11-12), kaj pluraj vojaĝoj ĉirkaŭ la mondo (11, 12), Esperanto, ŝlosilo de la mondo. *Kompreneble pri la menciitaj aranĝoj, detaloj estas haveblaj de SFS.*

□

• Reta gvidlibro : « Turismo kaj Esperanto »,

por ebligi al vojaĝantaj esperantistoj paroli E-on. En la reta gvidlibro aperos ĉiuj lokoj (hoteloj, kampadejoj, feriejoj, komercejoj, muzeoj, turismoficejoj, kunvenejoj, ktp), kie esperanto estas parolata. La Havra esperantista grupo alvokas al la helpo de ĉiuj esperantistoj por realigi tiun projekton. Kontakti Bernard Dufresne 14, Rue de Saint Aignan 76600 Le Havre <http://esperanto-lehavre.org>

□

• **Gangalo** : ne plu necesas prezenti tiun grandan interretan portalon. Pro la kreskanta vizitataro (de averaĝe 1500 vizitantoj tage al pli ol 5500 ekde la komenco de januaro), la administracio de Gangalo devis rearanĝi siajn dosierojn ĉe la servilo. Nun ĝi povos proponi pli da servoj kaj taŭge ricevi ĝis 10 000 vizitantoj tage.

□

• **Lingva problemo** : Rikardo Czarniecki, pola deputito en la Eŭropa Parlamento, skribas en sia informilo, ke male al la promeso sendi ĉiujn dokumentojn por Varsovio en la pola en 2004, Bruselo transsendis por la pola registaro 4430 dokumentojn en la franca kaj la angla. « Tiu situacio ne ĝojigas min », diras la deputito (kontakt@RyszardCzarniecki), kiu estas jam konata post intervjuo pri Esperanto ĉe Radio Polonia por aŭskultantoj en aliaj landoj.

□

• **Lingva problemo** : Bernard Cassen, konata en la movado «Attac» kaj fakulo pri la angla lingvo (li estas aŭtoro de pluraj libroj kaj metodoj) proponis en « Le Monde diplomatique » alternativon al la hegemonio (« tiraneco » laŭ la titolo de la artikolo) de la angla/usona lingvo. Li proponas, ke parolantoj de la diversaj latinidaj lingvoj studu aŭ progresu en la lingvoj de la aliaj grupanoj. Tiel en 2025, kompare kun 1561 milionoj da Ĉinoj, 1048 milionoj da angloparolantoj, estus tria bloko kun pli ol 1300 milionoj da uzantoj de latinidaj lingvoj.

La kompleta teksto estas havebla de SFS.

Ĉu la ekzisto de pluraj lingvaj blokoj, teorio jam proponita de Stalin, estas vera solvo por la monda paco? Kial do B. Cassen eĉ ne mencias esperanton, pri kiu li certe aŭdis?

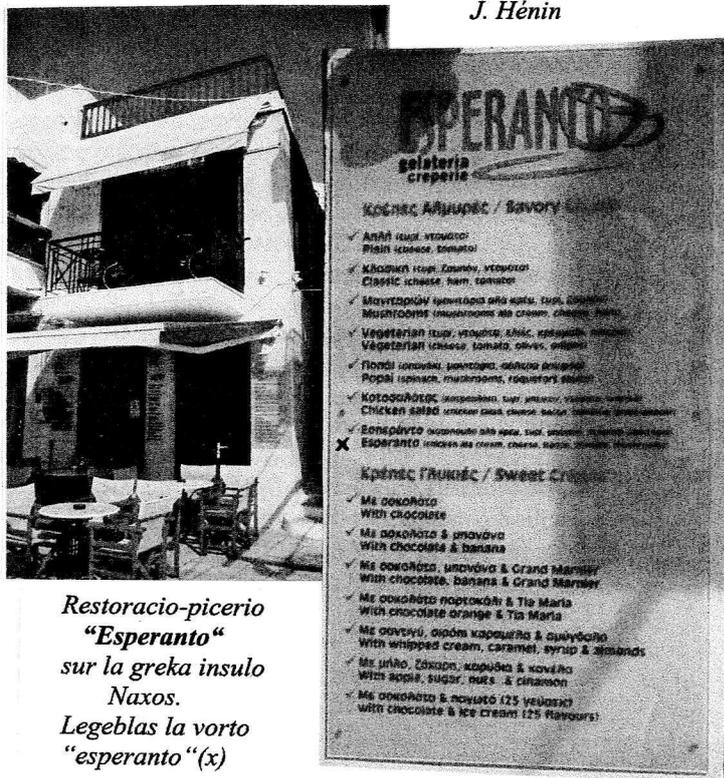
Pri la lingva problemo legu ankaŭ sur paĝo 17a asertojn de la lingvisto L-J. Calvet.

Surprizo dum ferioj :

Lastan aŭtunon ni decidis forflugi dusemajnon al la suno kaj elektis la grekajn insulojn. Ege plaĉis al ni la insuloj Mykonos, Paros kaj Santorini. La lasta, eksvulkano, certe estas la plej surpriziga. Ni rezervis ĉion de nia hejmo; nur unufoje ni devis prokrasti vojaĝon al la sekvanta insulo pro la vento « meltem », kiu malhelpis la modernajn surmarajn transportilojn cirkuli. De Paros ni vizitis la insulon Naxos. Tie atendis nin surpriz(eg)o. Kutime, kiam ni vojaĝas eksterlanden, ni kontrolas, ĉu estas esperantistoj(UEA-jarlibro, Pasporta Servo), kontaktas ilin kaj kutime la renkontoj estas pliriĉigaj por ĉiuj. Ankaŭ eksterlandaj esperantistoj ĝojas renkonti aliajn homojn kaj montri tiel al siaj proksimuloj kaj konatoj, ke Esperanto vivas. Malfeliĉe ni trovis neniun adreson kontakteblan sur tiuj insuloj. Do, ni rezignis pri la ideo.

Promenante laŭlonge de la marfronta kajo, ni subite haltis. Antaŭ ni staris «restoracio Esperanto», kun la vorto plurfoje kaj grandlitere ripetita. La estro forestis: estis dimanĉo kaj siesto ekzistas por iuj. La kelnerino sciis, kio estas esperanto, sed ne parolis ĝin. Sur la kajero kun la menuoj estis trafaj klarigoj en la greka kaj la angla pri esperanto. Poste sur ĉiu paĝo estis diversaj pladoj kaj por ĉiu kategorio estis la vorto esperanto, ekzemple estis krespo esperanto, pico esperanto, glaciaĵo esperanto, ktp. Ni ne gustumis ĉiujn, nur trinkis frostan kafon kaj « kitron ». Tio estas la likvoro de cedrato kaj antaŭ unu jarcento ĝi famigis la insulon Naxos, nun ĝi preskaŭ ne plu estas produktata. KREDU MIN, TIU « kitron » de la restoracio Esperanto speciale bongustis, eble sed ne nur pro la nomo de la loko! Ĉi-poste du fotoj de la restoracio. Verdaj integristoj(homoj, kiuj nervoziĝas, kiam ili vidas vorton en la angla lingvo) bonvolos pardoni min.

J. Hénin

Restoracio-picerio
"Esperanto"
sur la greka insulo
Naxos.
Legeblas la vorto
"esperanto"(x)

Proposition de texte :

Notre ami Henri Vigne (Alès) pense que les Français qui se trouvent avec des problèmes de communication à l'étranger ou les étrangers chez nous (migrants, touristes, etc), pourraient être sensibles à l'argumentation qui suit. Ce texte occupant une demi-page, sur la même feuille pourraient se trouver les versions en quatre langues différentes (déjà sont prêtes les versions en anglais et en espagnol). Que pensez-vous de sa proposition, du texte ? Qui pourrait aider pour d'autres langues ?

Bonjour,

Vous venez d'arriver dans ce pays. Vous connaissez la langue, c'est parfait. A défaut, vous allez vous trouver sans cesse avec des compatriotes, qui eux la connaissent et seront vos interprètes chaque fois que ce sera nécessaire. Si tel n'est pas votre cas, vous allez vous trouver comme sourd(e) et muet(te). Pour quiconque, c'est là un handicap énorme.

Depuis 1887, il existe un moyen pour communiquer entre gens de langues différentes, une « langue-pont ». C'est un modèle de facilité, de clarté, de précision. Sa grammaire tient en 16 règles invariables. Elle est basée sur un système de plus de 40 affixes (préfixes et suffixes). Sa seule difficulté est de la pratiquer pour apprendre les racines, toutes courtes et faciles à mémoriser. Ainsi, dès que je connais « bel... », par exemple, avec mes 16 règles et mes 40 affixes je vais pouvoir écrire et dire tous les mots ayant trait à la beauté... et à la laideur : substantifs, adjectifs, adverbes, verbes, à tous les temps et tous les modes, absolument tout.

Aujourd'hui, ici dans cette ville, il y a plusieurs autochtones, qui pourraient vous accueillir, vous accompagner, et vous servir d'interprètes.

Les personnes adeptes de cette langue-pont communiquent entre elles et se rencontrent en permanence (par internet de plus en plus).

Merci de votre attention. Il y aurait beaucoup à dire encore, mais, s'il vous plaît, dès votre retour chez vous, renseignez vous, gratuitement et sans aucun engagement bien entendu, auprès de

France-Espéranto 4bis, Rue de la Cerisaie 75004 Paris Tél. 01 42 78 68 86 info@esperanto-france.org

Europe 1 et le problème des langues :

A trois reprises ces dernières semaines, la station de radio Europe 1 s'est signalée par des commentaires douteux sur l'espéranto, non seulement de la part de ses invités mais aussi de certains de ses journalistes.

Le 1° octobre, Jacques Pradel, journaliste très connu pour ses émissions matinales, recevait l'ineffable linguiste L-J. Calvet (ineffable, car ses propos sur l'espéranto sont toujours les mêmes et toujours aussi peu fondés).

Amené à parler de l'espéranto par plusieurs questions d'auditeurs, notre linguiste rappelait a) qu'il est artificiel et inventé de toutes pièces, b) qu'il n'a pas marché et ne marche pas, c) qu'il est aussi difficile que les autres langues pour un Arabe ou un Chinois... Le journaliste n'a pas trouvé mieux que d'acquiescer à ces affirmations. Début janvier, lors d'une autre émission avec Axel de Tardé, « Chroniques de l'info », le sujet était : l'anglais doit-il devenir la langue de l'Union européenne ? Le journaliste a bien montré les frais de traduction dans l'Union, l'impossibilité de traduire de et dans toutes les langues, la question d'équité qui se posait vis-à-vis des langues minoritaires, les résistances au tout-anglais, le caractère obsolète du latin. Un bref exposé convaincant sauf que le journaliste s'est cru obligé de faire un commentaire très négatif sur l'espéranto, « cette langue qui n'appartient à personne et que personne ne parle d'ailleurs -c'est là le problème ». Voilà comment, par une phrase insidieuse, on peut détruire l'image de l'espéranto auprès des auditeurs.

Dernièrement, notre ineffable linguiste était de nouveau invité dans une autre émission (peut-être a-t-il pris un abonnement, en exigeant des indemnités réduites ?). Devinez les arguments employés, exactement les mêmes que ci-dessus. Bis repetita placent ! Il est vrai que, lorsqu'on est convaincu, on risque de se répéter. Rires des journalistes dans les coulisses. Pour faire bonne mesure, il a ajouté que dans un congrès récent à Pékin il y avait un millier de Chinois sur un milliard trois cents millions de Chinois (bien sûr, pas un mot sur l'autre millier de congressistes d'une soixantaine de pays). D'après L-J. Calvet, l'euro-panto est compris de tous dans les couloirs de Bruxelles.

Quand on vous disait que le problème des langues n'existait plus...

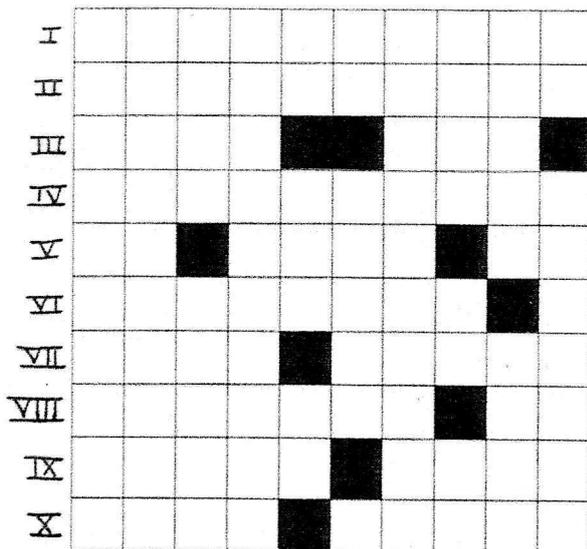
Bien sûr, il y a eu des réactions aux trois émissions citées. Le rebat-servo a bien fonctionné. Un peu tard quand le mal est fait, c'est vrai, mais la diversité des courriers a dû convaincre les responsables d'être plus prudents à l'avenir. Espérons que notre linguiste prendra le temps de vérifier ses dires.

Bien sûr, il ne suffit pas de faire des reproches. Des documents, brochures, etc, ont également été adressés à la station, ainsi que la suggestion d'inviter des interlocuteurs de la trempe de Georges Kersaudy ou Umberto Eco.

Rendez-vous à la prochaine évocation du problème linguistique en Europe... sur Europe 1 !

J.H.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

HORIZONTALE

- I) - Kuracist(o), ekzemple.
- II) - Truit(o).
- III) - Kruciferac(o) / Ina mallongig(o).
- IV) - Orpalatulo.
- V) - s : Malĝentilaĵo / Malorde hodiaŭa / s : Floro.
- VI) - Pli ol trankvil(o).
- VII) - Muz(o) / ! ousej
- VIII) - Kaŝita insekto... / Duonrido.
- IX) - Persona kultur(o) / Franca ĉefurb(o).
- X) - Premsentiv(a) / Veda dio .

s : sone

Solvo de la lastaj krucvortoj

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

VERTIKALE

- 1) - Filozofi(o).
- 2) - Fizika grando.
- 3) - Militŝip(o) / Magneta fort(o).
- 4) - Amerikan(o).
- 5) - s : Linaĵo / Azia poem(o) / s : Poemo.
- 6) - s : Vimomo / Sovaĝa lok(o).
- 7) - Eksa balta urb(o).
- 8) - Fama kurieristin(o) / Tibiparto / s : Azia monunuvo.
- 9) - Aglomer(i) / Plifortigi.
- 10) - Senkora egipta dio / Egipta dio.

BOPARO

LES NOUVEAUX BEAUF S VONT-ILS D'ECOUVRIR L'ESPÉRANTO ?

« Le Canard enchaîné » (24-11-2004)

SFS 172a aperos fine de aprilo, post la internacia kaj interesocia kongreso de Boulogne-sur-Mer (Paska semajnfino) kaj la federacia kongreso en Lunel de sabato, la 9a de aprilo 2005 .
 Bonvolu sendi viajn kontribuojn ĝis **la 10a de aprilo** al
 Jean Hénin – Beauregard, Route de Montcayroux 48500 La Canourgue
 Telefono/telekopio : 04 66 32 86 36 jean.henin@wanadoo.fr Anticipan dankon !